

Література

1. Коломієць Т.О. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Т.О. Коломієць, Г.Ю. Гулевська. – К.: Істина, 2013. – 388 с.
2. Комаров В.В. Проблемы науки гражданского процессуального права / В.В. Комаров, В.А. Бигун, В.В. Баранкова — Х., 2015. — 438 с.
3. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес: монографія / В. С. Стефанюк. — Х.: Консум, 2013. — 459 с.
4. Куйбіда Р.О. Кодекс адміністративного судочинства України: наук.-практ. комент. У 2 т. – Т. 2 / Р.О. Куйбіда. — К.: Книги для бізнесу, 2017.

УДК 35:061.1 (043.2)

Переверзєва К.М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Внесення в первинне право ЄС питань з охорони довкілля здійснено з прийняттям Єдиного європейського акту 1986 року, хоча органи ЄС видавали положення вторинного права з окремих питань екології й до його прийняття [1, с. 434]. Екологічна політика була віднесена до сфери спільної компетенції Союзу і держав-членів [2]. Безпосередньо екологічним питанням в політиці ЄС присвячено розділ XX «Довкілля» Частини третьої ДФЄС. Відповідно до ст. 191, політика Союзу в сфері захисту довкілля переслідує наступні цілі: збереження, захист і поліпшення якості довкілля; охорона здоров'я людей; ощадливе і раціональне використання природних ресурсів; підтримка на міжнародному рівні заходів, спрямованих на вирішення регіональних і глобальних проблем довкілля, зокрема боротьби зі зміною клімату [3].

Політика Союзу намагається досягти високого рівня охорони довкілля, враховуючи різноманіття ситуацій в різних регіонах Союзу. Вона будується на трьох основних принципах: запобіжна й профілактична діяльність; усунення збитків довкіллю шляхом звернення, передовсім, до їх джерела; принцип «платить той, хто забруднює». В цьому контексті заходи з гармонізації законодавств держав-членів включають «захисне застереження», яке дозволяє державам—членам застосовувати тимчасові заходи природоохоронного змісту неекономічного характеру, в тих питаннях (загалом, неекологічного характеру), які підпадають під процедуру контролю з боку Союзу [1, с. 436].

При розробці своєї політики в сфері довкілля союз враховує наявні наукові і технічні дані; природні умови різних регіонів Союзу; переваги й витрати пов'язані з відповідними діями чи бездіяльністю; економічний і

соціальний розвиток Союзу в цілому і збалансованість розвитку його регіонів. Відповідно до розподілу компетенцій, Союз і держави-члени співробітничать з питань охорони довкілля з третіми країнами і міжнародними організаціями. Відповідно до статті 192 Європейський парламент і Рада після консультацій з Економічним і соціальним комітетом та Комітетом регіонів приймає акти вторинного права для досягнення цілей, визначених в статті 191 [3].

Спеціальна процедура, що вимагає одноголосне голосування в Раді передбачена і ст. 192 для вирішення наступних питань: 1) зв'язані з захистом довкілля заходи, що мають переважно податковий характер; 2) заходи, пов'язані: з благоустроєм території, кількісним управлінням чи іншим впливом на забезпеченість водними ресурсами, призначенням земель, крім управлінням відходами; 3) заходи, що істотно впливають на вибір державами членами між різними джерелами енергії та на загальну структуру їх енергозабезпечення. Європейський парламент і Рада, після консультацій з зазначеними вище комітетами приймають програми, спрямовані на цілі пріоритетного характеру. Без шкоди окремим заходам, що приймаються Союзом, фінансування й виконання політики в сфері довкілля забезпечується державами-членами. Без шкоди для принципу «платить той, хто забруднює», якщо витрати на покриття шкоди визнаються неспіврозмірними для публічної влади окремої держави-члена (платника), передбачені тимчасові винятки чи фінансова підтримка держави з Фонду консолідації, заснованого відповідно до ст. 177 ДФЄС (п. 5 ст. 192). Зазначені заходи не перешкоджають будь якій державі-члену вводити більш ефективні природоохоронних заходів (ст. 193).

Крім розділу XX частини третьої, питання, зв'язані з екологією зустрічаються в багатьох інших напрямках діяльності ЄС: Сільське господарство й рибальство (розділ III); Рух осіб, послуг і капіталів (розділ IV); Транспорт (розділ VI); Охорона здоров'я (розділ XIV); Захист споживачів (розділ XIV); Енергія (розділ XXI); Туризм (розділ XXI). Наприклад, відповідно до положень розділу VI, сучасна транспортна система має бути здатною стабільно задовольняти економічні, соціальні та екологічні інтереси суспільства.

Як зазначає В.І. Муравйов, катастрофи танкерів «Еріка» (грудень 1999 р.) і «Престиж» (листопад 2002 р.) спричинили до заходів спрямованих на зменшення екологічних ризиків, які створюють нафтоналивні танкери. Такі заходи включені в пакети «Еріка I», «Еріка II», «Престиж». Запропоновані заходи передбачають: більш суворі перевірки у портах, заборону експлуатації танкерів з одностінним корпусом, створення моніторингової, інспекційної та інформаційної системи ЄС, заснування фонду компенсації наслідків забруднення нафтою та створення Європейського агентства безпеки на морі. [4, с. 314].

Можуть містити екологічну складову вимоги щодо процесу виконання

замовлень: прикладом використання екологічної складової є вимога доставки товару залізницею, а не вантажівками. Директиви 2004 р. та Довідник з екологічних держзакупівель 2005 р. охоплюють питання, пов'язані із «зеленими» державними закупівлями. Згідно з визначенням Комісії термін «зелені державні закупівлі» означає, що орган-замовник при закупівлі товарів, робіт чи послуг враховує екологічні чинники.

Екологічні питання враховуються також при виробництві. Зокрема Суд ЄС у справі C-513/99 *Concordia Bus* встановив, що критерії, які стосуються охорони навколишнього середовища, можуть бути враховані для визначення найбільш економічно вигідного постачальника, якщо вони: пов'язані з предметом контракту; не надають необмеженої свободи вибору; чітко зазначені в контракті або повідомленні про контракт; виконують фундаментальні пр. права ЄС, у тому числі пр. недискримінації. [4, с. 356].

Література

1. Гердеген М. Європейське право / М. Гердеген; пер. з нім. – К.: «К.І.С.», 2008. – 528 с.
2. Договір про Європейський Союз [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>
3. Договір про функціонування Європейського Союзу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>
4. Право Європейського Союзу: підруч. /за ред. В.І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 704 с.

УДК 342.71

Полінська Д.О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Права, свободи й обов'язки людини і громадянина є основоположною частиною Конституції України. У зв'язку з цим, вирішення проблем прав людини характеризується принципово новими підходами для України. За кожною особою визнається певний комплекс природних, невід'ємних прав та властивостей, які зумовлюються самим фактом існування людини і мають розглядатися як гарантії її гідності.

Правовий статус людини і громадянина є важливою частиною утвердження особи як індивідуальності з розширеними можливостями. Міжнародна спільнота вирішила максимально розкрито та доступно